

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών
Υποθέσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων
και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή
Τιμωρίας (Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του
2020»**

Παρόντες:

Γιώργος Λιλλήκας, πρόεδρος

Σκεύη Κούτρα-Κουκουμά

Νίκος Τορναρίτης

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Μιχάλης Σοφοκλέους

Κωστής Ευσταθίου

Γιώργος Λουκαΐδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η και την 8^η Δεκεμβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, του Τμήματος Φυλακών του ίδιου υπουργείου, της Αστυνομίας Κύπρου, του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Εξωτερικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικού) Νόμου, έτσι ώστε να συμμορφωθεί η Δημοκρατία με τις πρόνοιες του κυρωθέντος Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας και να εφαρμόσει τις συστάσεις της

Υποεπιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής και Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, έτσι που οι επισκέψεις του Εθνικού Σώματος Επισκέψεων σε τόπους κράτησης να πραγματοποιούνται ελεύθερα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τον προτεινόμενο νόμο, η προτεινόμενη τροποποίηση κρίνεται αναγκαία, καθότι ο Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος ορίστηκε ως το Εθνικό Σώμα Επισκέψεων δυνάμει του βασικού κυρωτικού νόμου, είχε εξουσιοδοτηθεί να επισκέπτεται, κατόπιν γραπτής ειδοποίησης, τους χώρους κράτησης σε τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό τον έλεγχο της τήρησης των προνοιών της υπό αναφορά σύμβασης. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις πρόνοιες των εδαφίων (2) και (3) του άρθρου 5 του βασικού κυρωτικού νόμου, απαιτείται, μεταξύ άλλων, η προηγούμενη γραπτή ειδοποίηση του επιτρόπου προς όλες τις αρμόδιες για τόπους κράτησης αρχές, στην οποία να δηλώνει ότι προτίθεται να διενεργήσει επίσκεψη σε χώρο κράτησης και ότι προτίθεται να το πράξει κατά την περίοδο που προσδιορίζεται στην ειδοποίηση. Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή, όπως διαπιστώθηκε, συγκρούεται με τις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 4, 19 και 20 του υπό αναφορά πρωτοκόλλου.

Ως εκ τούτου, προκειμένου να αρθεί η πιο πάνω διαπιστωθείσα σύγκρουση, προτείνεται η τροποποίηση του βασικού κυρωτικού νόμου, ώστε οι επισκέψεις του Εθνικού Σώματος Επισκέψεων σε τόπο ή τόπους κράτησης να πραγματοποιούνται ελεύθερα, χωρίς να απαιτείται η εν λόγω προηγούμενη γραπτή προειδοποίηση.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του προτεινόμενου νόμου, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ανέφερε ότι η προτεινόμενη τροποποίηση αφορά αποκλειστικά τον τρόπο δράσης της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως Εθνικού Σώματος Επισκέψεων σε χώρους κράτησης, κατ' εφαρμογή των προνοιών της Σύμβασης Κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας των Ηνωμένων Εθνών, και

αποσκοπεί στην άρση της ασυμβατότητας του κυρωτικού νόμου με τη σύμβαση. Επιπρόσθετα, διευκρίνισε ότι η προτεινόμενη τροποποίηση ενισχύει τις αρμοδιότητες του Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθότι αυτός θα δύναται να επισκέπτεται όχι μόνο χώρους όπου κρατούνται πρόσωπα, αλλά και χώρους όπου πρόσωπα βρίσκονται υπό περιορισμό, καθώς και ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας, όπως γηροκομεία.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης μέλος της επιτροπής εισηγήθηκε την περαιτέρω ενίσχυση του σκοπού που επιδιώκεται με τον προτεινόμενο νόμο, ώστε οι επισκέψεις του Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως Εθνικού Σώματος Επισκέψεων, πέραν από «ελεύθερα», να πραγματοποιούνται επιπρόσθετα «ανεμπόδιστα» και «απροειδοποίητα». Η εισήγηση αυτή υιοθετήθηκε από την επιτροπή και ενσωματώθηκε στο κείμενο του νομοσχεδίου. Συναφώς, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι δεν ενίσταται στην υιοθέτηση της πιο πάνω εισήγησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω.

26 Ιανουαρίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.203-2020

ΜΣ/ΝΧ